

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Νέος Ιστότοπος της Γαλλικής και της Βρετανικής Σχολής Αθηνών

Επιμέλεια: Κατερίνα Χαρατζοπούλου

Την 1η Δεκεμβρίου 2009, η Γαλλική Σχολή Αθηνών και η Βρετανική Σχολή Αθηνών ανακοίνωσαν την έναρξη της λειτουργίας ενός νέου ιστότοπου, **Chronique des fouilles en ligne / Archaeology in Greece Online** (chronique.efa.gr): τα ετήσια χρονικά των αρχαιολογικών ερευνών στην Ελλάδα και σε άλλες περιοχές του αρχαίου ελληνικού κόσμου, που επιμελούνται και εκδίδουν εδώ και πολλά χρόνια οι δύο επιστημονικοί φορείς, μετακομίζουν στον Παγκόσμιο Ιστό!

Το ψηφιακό μέλλον μιας μακρόχρονης ερευνητικής παράδοσης

Η Γαλλική Σχολή Αθηνών και η Βρετανική Σχολή Αθηνών έχουν μακρά παράδοση συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης των αποτελεσμάτων της αρχαιολογικής έρευνας στην επιστημονική κοινότητα. Από το 1920, η Γαλλική Σχολή Αθηνών αφιερώνει μέρος του επιστημονικού περιοδικού *Bulletin de Correspondance Hellénique* (BCH) στον λεπτομερή απολογισμό της αρχαιολογικής έρευνας στην Ελλάδα, την Κύπρο και, κάθε δεύτερη χρονιά, στον Κιμμέριο Βόσπορο. Από το 1954, η Βρετανική Σχολή Αθηνών εκδίδει, από κοινού με την Society of the Promotion of Hellenic Studies, το *Archaeology in Greece*, μια παρόμοια ετήσια ανασκόπηση, ως μέρος των *Archaeological Reports*. Η ενίσχυση αυτής της παράδοσης, αλλά και ο στόχος να ωφεληθούν οι ενδιαφερόμενοι επιστήμονες από όλον τον κόσμο, και ιδιαίτερα οι μελλοντικές γενιές, με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο από τον αυξανόμενο όγκο της επιστημονικής πληροφορίας που τους προσφέρεται, βρίσκονται στο επίκεντρο της ακαδημαϊκής αποστολής και των δύο αρχαιολογικών Σχολών. Η ανάπτυξη μιας βάσης δεδομένων στον Παγκόσμιο Ιστό που θα συγκεντρώνει τα κύρια στοιχεία των παραπάνω εκδόσεων, θεωρήθηκε απαραίτητη για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού. Η Βρετανική Σχολή Αθηνών αποδέχτηκε άμεσα την πρόσκληση συνεργασίας από τη Γαλλική Σχολή Αθηνών για τη δημιουργία αυτού του νέου ερευνητικού εργαλείου.

Ένα δυναμικό πολύγλωσσο εργαλείο

Στα δελτία της διαδικτυακής βάσης *Chronique des fouilles en ligne / Archaeology in Greece Online*, δεν υπάρχει ο περιορισμός που υπήρχε στην έντυπη μορφή τους, με αποτέλεσμα να επιτρέπεται η δημοσίευση λεπτομερέστερων κειμένων, περισσότερων εικόνων, έγχρωμων φωτογραφιών ή σχεδίων, όταν βέβαια παραχωρούνται προς δημοσίευση. Ειδικά μέτρα έχουν προβλεφθεί για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας του περιεχομένου (εμφάνιση του copyright σε κάθε φωτογραφία, διάθεση των εικόνων σε χαμηλή ανάλυση, κ.ά.).

Το περιεχόμενο των δελτίων των αρχαιολογικών χρονικών παραμένει στη γλώσσα της σύνταξης και εισαγωγής τους (γαλλικά ή αγγλικά, στις γλώσσες δηλαδή των δύο μέχρι σήμερα εκδοτών), ενώ η αναζήτηση μπορεί να γίνει και στις τρεις γλώσσες, στα γαλλικά, στα αγγλικά και στα ελληνικά.

Οι καταχωρήσεις της *Chronique des fouilles en ligne / Archaeology in Greece Online* οργανώνονται σε βάση δεδομένων με κύρια στοιχεία το τοπωνύμιο και τη χαρτογράφηση των ανασκαφών. Οι εγγραφές συνδέονται με τους χάρτες του *Google maps* μέσω μιας ανεξάρτητης βάσης τοπωνυμίων, κοινή με αυτήν που αναπτύχθηκε για τη διαδικτυακή εφαρμογή στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος *CIRCE Construction, Interprétation et Représentations Culturelles de l'Espace dans les Sociétés Anciennes* (www.circe-antique.fr). Τη βάση τοπωνυμίων ανέπτυξε ο Jean-Sébastien Gros, δρ Κλασικής Αρχαιολογίας και μέλος της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής.

Η πρόσβαση στις εγγραφές της βάσης γίνεται με αναζήτηση. Ο χρήστης μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα ή περισσότερα κριτήρια: τον αριθμό του δελτίου (της εγγραφής), το τοπωνύμιο, τη γεωγραφική περιοχή, τη χρονολογική περίοδο (με λίστα όρων), το έτος διεξαγωγής της αρχαιολογικής έρευνας (ανασκαφή, έρευνα πεδίου, κ.ά., μέχρι στιγμής από το 1999 έως το 2008). Εκτός από τη χρονολόγηση, αναζη-

τηση με λέξεις-κλειδιά, που έχουν οριστεί κατά την εισαγωγή της εγγραφής, προσφέρεται και από τη θεματική ευρετηρίαση του περιεχομένου (π.χ. τύπος εγκατάστασης, τύπος και χρήση ενός μνημείου, άλλα χαρακτηριστικά στοιχεία, όπως η ύπαρξη επιγραφής, κ.λπ.). Τα αποτελέσματα της αναζήτησης εμφανίζονται με τη μορφή λίστας, η οποία περιλαμβάνει τον αριθμό των εγγράφων-απαντήσεων μαζί με συνοπτικές πληροφορίες για κάθε εγγραφή (τίτλος, έτος διεξαγωγής της ανασκαφής, τμήμα του κειμένου του αρχαιολογικού χρονικού), επιτρέποντας στο χρήστη να επιλέξει εύκολα τα αποτελέσματα που τον ενδιαφέρουν. Ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να ξεφυλλίσει τα δελτία (προηγούμενο, επόμενο), ενώ ανά πάσα στιγμή μπορεί να ανοίξει νέο παράθυρο αναζήτησης από τη σελίδα μιας εγγραφής. Δύο εικονίδια στο πάνω μέρος της σθόνης κάθε δελτίου επιτρέπουν τον εντοπισμό της ανασκαφής στο χάρτη και την εκτύπωση του κειμένου του δελτίου, χωρίς τις φωτογραφίες.

Η πρόσβαση στα αποτελέσματα των πιο πρόσφατων αρχαιολογικών ερευνών της *Chronique des fouilles en ligne / Archaeology in Greece Online* είναι δωρεάν. Οι καταχωρίσεις που είναι διαθέσιμες μέχρι στιγμής αφορούν τις έρευνες στην Ελλάδα (2005-2008) και την Κύπρο (2006-2007). Αποδελτιώνονται οι δημοσιεύσεις στα ελληνικά αρχαιολογικά περιοδικά και τα πρακτικά συνε-

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
BULLETIN DE CORRESPONDANCE HELLÉNIQUE
JOURNAL OF HELLENIC STUDIES/ARCHAEOLOGICAL REPORTS
BRITISH SCHOOL AT ATHENS

Chronique des fouilles en ligne
TÉNOS. - Xombourgo

Informations générales
 Numéro de notice: 722
 Année de l'opération: 2006
 Nature de l'opération: Fouille - Programmée
 Institution(s): Université d'Athènes
 Fiche(s) associée(s): 2005 - 2006 - 2007

Notice
 En 2006, la fouille de l'université d'Athènes à Xombourgo de Ténos sous la direction de N. Kourou s'est poursuivie dans les secteurs suivants:
 - sur la terrasse E, la fouille s'est poursuivie dans la partie Ouest de l'édifice E (carré H10) qui était perturbée par la culture du champ. La fouille a montré que l'espace de la pièce E3 devait être ouvert sur l'Ouest, formant un portique en avant. Une découverte intéressante de cette pièce, mais provenant d'une couche supérieure du remblai, était une petite figurine de terre cuite (Fig. 1), découverte à l'extrémité de la canalisation qui longe le mur (T XXXV).
 - sur la terrasse AA, la fouille s'est poursuivie dans la partie Est de la terrasse (Fig. 2). La recherche commença avec la fin de la fouille du mur T XXXV, qui traversait la terrasse du Nord-Est au Sud-Ouest. Il s'agit d'un mur de soutènement qui reténait la terrasse AA à l'Est, délimitait l'espace des bûchers dans le secteur Est de la terrasse et fonctionnait comme mur de péribole du sanctuaire hors-murs des bûchers.
 À l'Est du mur XXXV, on a dégagé l'angle de deux murs d'un grand édifice carré de l'époque classique (Fig. 3), qui doit être lié au rempart. Sous le sol de l'édifice, on a découvert des parbes arasées du rempart archaïque, et plus bas encore, un important dépôt de céramique géométrique, de cordes, d'ossements, et de quelques objets métalliques. Il s'agit du dépôt d'un péribole du sanctuaire aux bûchers, et il a dû être créé lors de sa destruction, puisqu'il contenait de la céramique de toutes les périodes.
 Immédiatement à l'Est de cet édifice, dans les carrés AB, la fouille a mis au jour la suite du rempart archaïque AA, qui avait été réaménagé à une époque plus récente (Fig. 4), et ses assises avaient été déplacées 1,50 m environ vers l'Ouest afin de constituer le mur de pierres sèches qui reténait la terrasse.
 Enfin, au *Thesmophorion*, on a restauré plusieurs murs, dans leurs parties supérieures. Lors des travaux de nettoyage et de restauration, de nombreux tessons de pithoi à relief ont été recueillis, ainsi qu'un fragment d'une lekané d'un perronier en pierre.

Mots-clés: Fortification - Péribole - Sanctuaire
Chronologie: Antiquité - Archaïque

Bibliographie
 Référence bibliographique: Rapport de fouilles fourni par N. Kourou.
 Auteur de la notice: BOURAS Catherine

AVERTISSEMENT
 La Chronique des fouilles en ligne ne constitue en aucun cas une publication des découvertes qui y sont signalées. L'ÉFA et la BSA ne peuvent délivrer de copies des illustrations qui y sont reproduites en droit de réimpression sans la double autorisation des auteurs.

Οθόνη ενός δελτίου της βάσης των αρχαιολογικών χρονικών *Chronique des fouilles en ligne / Archaeology in Greece Online*, με το κείμενο και τις εικόνες από την ανασκαφή στο Ξώμπουργο της Τήνου το 2006 (καθ. Ν. Κούρου, Πανεπιστήμιο Αθηνών).

δρίων (Αρχαιολογικό Δελτίο, Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και Θράκη, Έργο της Αρχαιολογικής Εταιρείας, κ.ά. – κατάλογος στη σελίδα chronique.efa.gr/index.php/pages/sources) ανάλογα με το έτος δημοσίευσής τους, παρόλο που αφορούν πολλές φορές έρευνες που πραγματοποιήθηκαν παλαιότερα. Σκοπός του προγράμματος είναι η καλύτερη πρόσβαση στο υλικό που παρουσιάζονται μέχρι τώρα στα έντυπα περιοδικά *Bulletin de Correspondance Hellénique* και *Archaeological Reports*. Η διαδικτυακή αυτή βάση δεδομένων με σημαντικές δυνατότητες αναζήτησης και μελέτης για τον ερευνητή, θα αντικαταστήσει σταδιακά την έντυπη μορφή των παραρτημάτων των περιοδικών της Γαλλικής Σχολής Αθηνών και της Βρετανικής Σχολής Αθηνών.

Θερμές ευχαριστίες οφείλουμε στον Διευθυντή της Γαλλικής Σχολής Αθηνών, κ. Dominique Mulliez και στην κ. Catherine Bouras, υπεύθυνη για τον εμπλουτισμό της βάσης δεδομένων της *Chronique des fouilles en ligne*, για τις πληροφορίες που πολύ ευγενικά έθεσαν στη διάθεση της στήλης.

Επικοινωνία: kcharatzo@gmail.com

ή στη διεύθυνση του περιοδικού

Διαβάστε τη στήλη στον ιστότοπο του περιοδικού, www.arxaiologia.gr

Chronique des fouilles et découvertes archéologiques en Grèce. - Mozilla Firefox
<http://chronique.efa.gr/index.php/fiches/cartes/722/>

TÉNOS. - Xombourgo

Cartographie
 Pays: Grèce
 Région: Égée du Sud
 Préfecture: Cyclades
 Toponymie: Ténos
 Nom du site: TÉNOS. - Xombourgo
 Secteur:

LOCALISATION GÉOGRAPHIQUE

Kartendaten ©2009 Tele Atlas - data.tele.at/telecartoon

Η σύνδεση κάθε δελτίου με τους χάρτες της Google επιτρέπει την εμφάνιση του χάρτη της περιοχής στην οποία βρίσκεται η συγκεκριμένη αρχαιολογική θέση.